

รายวิชา ศิลปะ(ดนตรี)

รหัสวิชา ศ22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ร้อง เล่น บรรเลงเพลง

เรื่อง เครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ

ครูผู้สอน ครุณันท์วัน ทองทิพย์

เครื่องดนตรี
ประเภทต่าง ๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถระบุชื่อและ
อธิบายคุณลักษณะของเครื่องดนตรีสากล
ประเภทต่าง ๆ

**นักเรียนรู้จักเครื่องดนตรีสากล
ใดบ้าง**

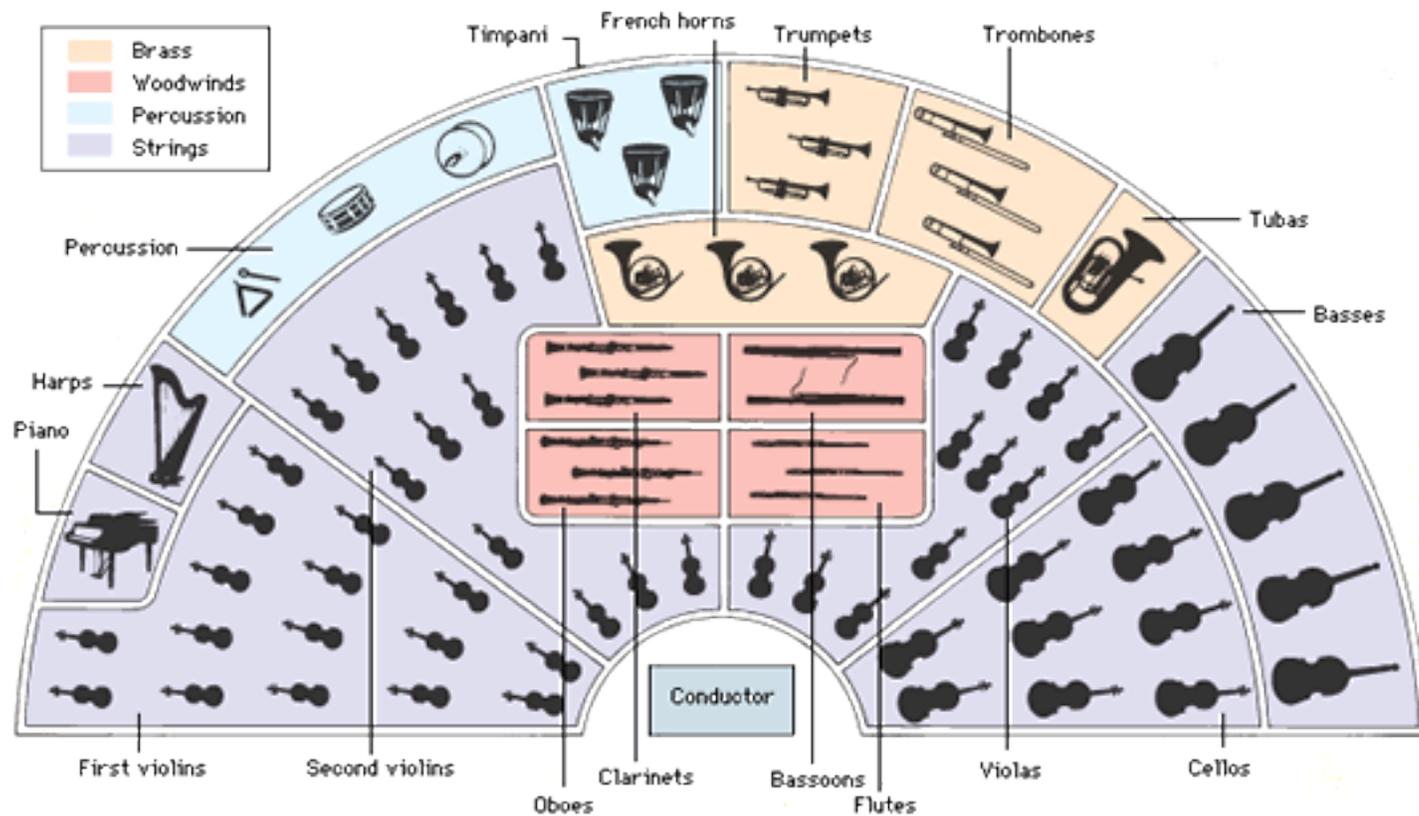
ประเภทของเครื่องดนตรีสากล

แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี และเครื่องเป่า ขณะที่ดนตรีตะวันตกแบ่งประเภทเครื่องดนตรีออกเป็น 5 ประเภท ตามกลุ่มเครื่องดนตรีในวงดนตรีที่มีขนาดใหญ่ที่สุด คือ วงซิมโฟนีออร์เคสตรา (symphony orchestra)

ประเภทของเครื่องดนตรีสากล

ประกอบด้วย เครื่องสาย เครื่องเป่าลมไม้ เครื่องเป่าลมทองเหลือง เครื่องกระทบ และเครื่องคีย์บอร์ด หรือ เครื่องลิ้มนิ้ว ซึ่งถูกนำมาบรรเลงร่วมกับวงซิมโฟนีออร์เคสตราในบางโอกาส

ตำแหน่งวงซิมโฟนีออร์เคสตรา

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย

เครื่องสาย (string instruments) เป็นเครื่องดนตรีที่มีสายเป็นแหล่งกำเนิดเสียง ซึ่งทำจากเอ็น ไหม ไนลอน หรือโลหะ นำมาขึงกับโครงของเครื่องดนตรี โดยผู้บรรเลงจะกดที่ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งของสายแล้วสีหรือดีด

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย

เรียงลำดับขนาดจากเล็กไปหาใหญ่หรือเรียงตามช่วงเสียงจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ ไวโอลิน (violin) วิโอลา (viola) เซลโล (cello) และดับเบิลเบส (double bass) มีวิธีการบรรเลงคล้ายคลึงกัน โดยผู้บรรเลงใช้มือขวาถือคันชัก (bow) สีที่สายให้เกิดเสียง

เปรียบเทียบขนาดของไวโอลิน วิโอลา
เชลโล่ และดับเบิลเบส

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย

Harp

Guitar

Lute

Banjo

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้

เครื่องเป่าลมไม้ (woodwind instruments) เกิดเสียงจากการสั่นสะเทือนของกระแสอากาศภายในท่อของเครื่องดนตรี ตลอดความยาวท่อมี่รูสำหรับให้ผู้บรรเลงกดเพื่อเปลี่ยนแปลงระยะของกระแสลมที่สั่นสะเทือนนั้น ซึ่งมีผลต่อระดับเสียง

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้

แต่เดิมเครื่องเป่าลมไม้ทำจากวัสดุจากธรรมชาติ เช่น ไม้ กระดุก หิน ฯลฯ แต่วัสดุที่ใช้ในการผลิตเครื่องเป่าลมไม้ในปัจจุบันมีหลากหลาย ซึ่งอาจทำจากโลหะหรือวัสดุสังเคราะห์

1. ไม่มีลิ้น เป็นเครื่องลมไม้จำพวกขลุ่ยผิว

Piccolo

Flute

Recorder

2. ลี้นเดี่ยว เป็นเครื่องลมไม้จำพวกปี่ที่มีลิ้นชั้นเดียว
ประกบปากเป่า

Clarinet

Saxophone

3. ลินคู่เป็นเครื่องลมไม้จำพวกเป่าที่มีลินคู่ซ้อนกัน

Oboe

English horn

Bassoon

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมทองเหลือง

เครื่องเป่าลมทองเหลือง (brass Instruments) สร้างจากโลหะ และมีเสียงที่เกิดจากการสั่นของริมฝีปากผู้บรรเลงผ่านกำพวด (mouthpiece) ซึ่งทำด้วยท่อโลหะ ทรงกรวย ด้านปากเป่ามีลักษณะบานออก คล้ายรูปกรวย มีขนาดต่างกันตามขนาดของเครื่องดนตรี ปลายท่อของเครื่องมีปากลำโพง ช่วยขยายเสียง

เครื่องเป่าลมทองเหลืองวงออเคสตรา

Trumpet

Cornet

Trombone

French horn

เครื่องเป่าลมทองเหลืองวงเครื่องลม

Baritone

Tuba

Euphonium

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบ

เครื่องกระทบจังหวะ (percussion instruments) เป็นเครื่องดนตรีที่อาศัยการตี หรือการเคาะด้วยไม้หรือมือ หรือกระทบกันเองเพื่อให้เกิดเสียง มักสร้างจากของแข็ง เช่น โลหะ ไม้ หรือแผ่นหนังขึงตึงและมีชื่อเรียกอื่นอีก เช่น เครื่องกระทบ เครื่องตี เครื่องประกอบจังหวะ เป็นต้น

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบ

โดยทั่วไปนักเล่นเครื่องกระทบจังหวัดคนหนึ่งในวง
ซิมโฟนีออเคสตรา มีหน้าที่บรรเลงเครื่องกระทบจังหวัด
หลายชนิด ซึ่งเครื่องกระทบจังหวัดสามารถแบ่งออกเป็น
2 ประเภท

1. มีระดับเสียง สามารถใช้บรรเลง
ทำนองโน้ตที่มีระดับเสียงได้

Glockenspiel

Celesta

1. มีระดับเสียง สามารถใช้บรรเลง
ทำนองโน้ตที่มีระดับเสียงได้

Xylophone

Tubular Bells

1. มีระดับเสียง สามารถใช้บรรเลง
ทำนองโน้ตที่มีระดับเสียงได้

Timpani

2. ไม่มีระดับเสียง เป็นประเภทที่ไม่สามารถ สร้างระดับเสียงที่แน่นอนได้

Snare

Tambourine

Triangle

Cymbals

2. ไม่มีระดับเสียง เป็นประเภทที่ไม่สามารถ
สร้างระดับเสียงที่แน่นอนได้

Gong

Bass Drum

เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด

เครื่องคีย์บอร์ด (keyboard instruments) เป็นเครื่องดนตรีที่มีคีย์ (key) หรือเพดัล (pedal) สำหรับควบคุมระดับเสียงหรือลักษณะเสียง มีตัวกำธรเสียง และกลไกการเกิดเสียงแตกต่างกัน

เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด

Clavichord

Upright piano

Grand piano

เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ด

Synthesizer

ใบงานที่ ๑ เรื่อง เครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ร้อง เล่น บรรเลงเพลง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ
 รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี) รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. จงวงกลมชื่อเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายและประเภทเครื่องเป่าลมไม้ที่ซ่อนอยู่ในแนวตั้งและแนวนอน

G H A R P B A N J O B I
 U V P C F L U T E W A V
 I I P I C C O L O U S I
 T O C L A R I N E T S O
 A L Z E C E L L O O O L
 R A D X L U T E T A O I
 N S A X O P H O N E N N
 R E C O R D E R Q K F W

๒. จงเขียนชื่อเครื่องดนตรีจากคำตอบข้อที่ ๑ ลงในตาราง และเขียนหมายเลขภาพเครื่องดนตรีในวงเล็บ

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย		เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้		
ใช้คันชัก	ไม่ใช้คันชัก	ไม่มีลิ้น	ลิ้นเดี่ยว	ลิ้นคู่
				English horn (๑๖) *เพิ่มเติมจากข้อที่ ๑
Double bass (๑) *เพิ่มเติมจากข้อที่ ๑				

ใบงานที่ 1

เรื่อง เครื่องดนตรีประเภทต่าง ๆ

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

ภาพเครื่องดนตรีสำหรับโจทย์ข้อที่ ๒

(๑)

(๒)

(๓)

(๔)

(๕)

(๖)

(๗)

(๘)

(๙)

(๑๐)

(๑๑)

(๑๒)

(๑๓)

(๑๔)

(๑๕)

(๑๖)

ใบงานที่ 1

เรื่อง เครื่องดนตรีประเภทต่างๆ

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑.๒ จงระบายสีในช่องของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดตามประเภทของเครื่องดนตรีโดยระบายสีชมพู
สำหรับเครื่องลมไม้ สีม่วงสำหรับเครื่องสาย สีเหลืองสำหรับเครื่องเป่าลมทองเหลือง
สีฟ้าสำหรับเครื่องกระทบจังหวะ และสีเขียวสำหรับเครื่องคีย์บอร์ด

๒. จงเลือกกากบาทชื่อเครื่องดนตรีที่จัดอยู่ในประเภทของเครื่องดนตรีแตกต่างจากพวก

๒.๑	☐	Trumpet	☐	French horn	☐	Piccolo	☐	Tuba
๒.๒	☐	Organ	☐	Cello	☐	Double bass	☐	Viola
๒.๓	☐	Oboe	☐	Synthesizer	☐	Bassoon	☐	Flute
๒.๔	☐	Harpichord	☐	Piano	☐	Glockenspiel	☐	Clavichord
๒.๕	☐	Bass drum	☐	Harp	☐	Gong	☐	Xylophone

ชื่อ - สกุล ..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ 1

เรื่อง เครื่องดนตรีประเภทต่างๆ

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้

คำชี้แจง

1. จงวงกลมชื่อเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสายและประเภทเครื่องเป่าลมไม้ที่ซ่อนอยู่ในแนวตั้งและแนวนอน

G H A R P B A N J O B I
U V P C F L U T E W A V
I I P I C C O L O U S I
T O C L A R I N E T S O
A L Z E C E L L O O O L
R A D X L U T E T A O I
N S A X O P H O N E N N
R E C O R D E R Q K F W

2. จงเขียนชื่อเครื่องดนตรีจากคำตอบข้อที่ 1 ลงในตารางและเขียนหมายเลขภาพเครื่องดนตรีในวงเล็บ

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย		เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้		
ใช้คันชัก	ไม่ใช้คันชัก	ไม่มีลิ้น	ลิ้นเดี่ยว	ลิ้นคู่
				English horn (16) *เพิ่มเติมจากข้อที่ 1
Double bass (1) *เพิ่มเติมจากข้อที่ 1				

ภาพเครื่องดนตรีสำหรับโจทยข้อที่ 2

ภาพเครื่องดนตรีสำหรับโจทยข้อที่ ๒

(๑)

(๒)

(๓)

(๔)

(๕)

ภาพเครื่องดนตรีสำหรับโจทย์ข้อที่ 2

(๖)

(๗)

(๘)

(๙)

(๑๐)

(๑๑)

ภาพเครื่องดนตรีสำหรับโจทย์ข้อที่ 2

(๑๒)

(๑๓)

(๑๔)

(๑๕)

(๑๖)

กิจกรรม จงตอบคำถามต่อไปนี้

คำชี้แจง

จงระบายสีในช่องของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดตามประเภทของเครื่องดนตรีโดยระบายสีชมพูสำหรับเครื่องลมไม้ สีม่วงสำหรับเครื่องสาย สีเหลืองสำหรับเครื่องเป่าลมทองเหลือง สีฟ้าสำหรับเครื่องกระทบจังหวะ และสีเขียวสำหรับเครื่องคีย์บอร์ด

จงเลือกกาบาทชื่อเครื่องดนตรีที่จัดอยู่ในประเภท ของเครื่องดนตรีที่แตกต่างจากพวก

๒.๑ Trumpet

French horn

Piccolo

Tuba

๒.๒ Organ

Cello

Double bass

Viola

๒.๓ Oboe

Synthesizer

Bassoon

Flute

๒.๔ Harpsichord

Piano

Glockenspiel

Clavichord

๒.๕ Bass drum

Harp

Gong

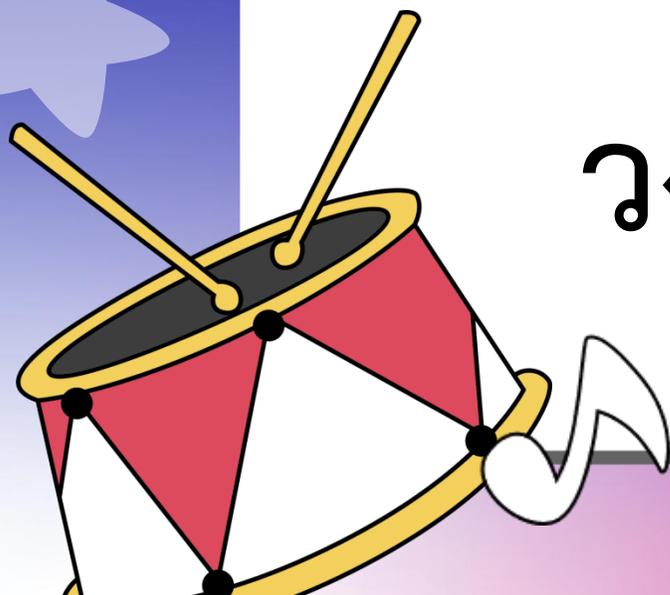
Xylophone

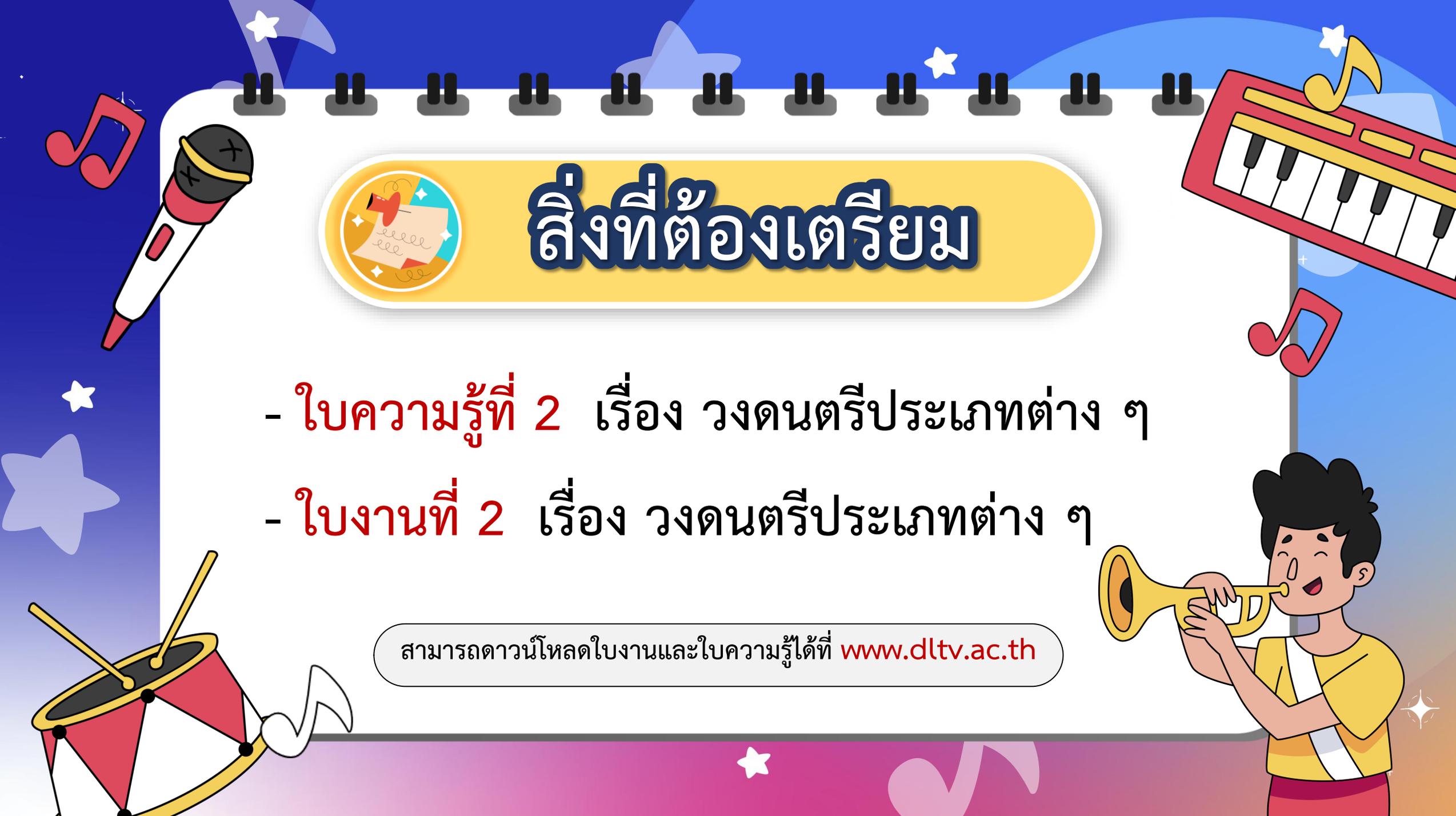

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

วงดนตรีประเภทต่าง ๆ

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง วงดนตรีประเภทต่าง ๆ
- ใบงานที่ 2 เรื่อง วงดนตรีประเภทต่าง ๆ

สามารถดาวน์โหลดใบงานและใบความรู้ได้ที่ www.dltv.ac.th